

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"א חשון תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין צא | דף הכולל: שבת קב.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקכ"ז עד סעיף ב'.
מוסר: אהבת חסד - גם אמרו חז"ל' עד 'ואפילו אם הוא בעצמו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער האכזריות

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"הקב"ה שלח את ידו למשוך אותנו משם" – בעלי המסעדה היהודית בווינה מספר על הנס הגדול | "תגלה לי, אליהו הנביא בא אליך?!" - שאלה הרבנית ע"ה את יבדלח"ט מרן הגרי"ח שליט"א | הם בישלו לי יתרגילי גאוני, וזה הצליח | הנמצא בבידוד, האם יש עניין שישמע קריה"ת דרך הטלפון? | 2013

על דא ועל הא

**"בהחלטה של רגע" - מספר הרב ברנהולץ
בהתרגשות - "החלטנו לא לפתוח בערב הפיגוע
את המסעדה. בדיעבד התברר שההחלטה
הרגעית הזאת היתה הכוונה שמימית ממש"**

**"הקב"ה שלח את ידו למשוך אותנו משם" - בעלי המסעדה היהודית סמוך לבית הכנסת
הגדול בווינה מספר על הנס הגדול שבזכותו ניצלו חייו וחיי יהודים רבים**

בסלון ביתו הצנוע של הרב שלום ברנהולץ, בנו של הדיין המפורסם הגאון רבי נחום ברנהולץ שליט"א, שהריתחא דאורייתא שלו עם מורי חמי רבי משה הורביץ זצ"ל, הרעידה את רחוב יהודה הלוי בבני ברק - הוא סיפר לי על הנס הגדול האישי שהוא רואה באירוע הקשה שאירע ביום השנה לליל הבדולח. "ערב קודם", הוא מספר, "חגגנו פה אירוע שבע ברכות גדול עם מאה ועשרים מוזמנים משמנא ומסלתא של משפחות תלמידי חכמים מיוחסים מהארץ ומחו"ל. "בהחלטה של רגע", הוא מספר בהתרגשות, "החלטנו לא לפתוח בערב הפיגוע את המסעדה, למרות שהיה עדיין אפשרי. אוסטריה נכנסה בדיוק באותו לילה לסגר של חודש, מחצות אותו לילה, בו נאסר על מסעדות לפתוח את שעריהן אחרי השעה 00:00, והרבה משכניי המסעדים ניצלו את הלילה האחרון לפתיחת המסעדות, כאשר המונים גודשים את המקומות.

הרב ישראל פישר

יממה לאחר הפיגוע שאירע סמוך לבית הכנסת הגדול בווינה, בו אף שוכנת המסעדה היהודית הוותיקה בניהולו של איש החסד הנוודע, חבר ותיק, תלמיד חכם ומוקיר רבנו, הרב שלום ברנהולץ שיחי', נפגשתי עמו בביתו הממוקם במרחק של דקות אחדות ממקום הפיגוע. לאחר שסיפר לי על הנס הגדול שאירע עמו ועם הקהילה היהודית, ביקשנו ללכת יחד למקום הפיגוע בו נעשה הנס, אך הרשויות מנעו מבעדנו להיכנס לאזור. כל הרחובות הסמוכים נסגרו כליל לתנועת כלי רכב והולכי רגל והוכרוז סגר הרמטי באזור כולו. הסכנה - בשעת כתיבת שורות אלו, יום שלישי אחר הצהרים, טרם חלפה. מרצח שפל וחסר לב מסתובב עדיין חופשי וטרם נתפס.

אני מתחלחל רק מהמחשבה מה עלול היה לקרות, רחמנא ליצלן.
"על זה אני קורא", מסיים ר' שלום, "חיינני מיורדי בור,
ותאזרני שמחה. הקב"ה שלח את ידו למשוך אותנו משם, וברוך
ה' אנחנו ועוד יהודים רבים ניצלנו".

(גיליון במה)

"מסתבר שההחלטה של הרגע הייתה הכוונה שמימית ממש",
אומר הרב ברנהולץ ואינו יכול להסתיר את ההתרגשות הגדולה
שאוחזת אותו. "כשראיתי את התמונות הקשות חמישה מטרים
בלבד במסעדה לימיני, עשרה מטרים בלבד במסעדה לשמאלי -
הבנתי שיד ד' הרחום כיוונה שנישאר סגורים באותו ערב מזעזע.

יהלומים מגדולי ישראל

**בשעתו, כשמרן הגר"ח שליט"א אמר שבב"ב לא יפלו
טילים, סיפרה לי הרבנית הצדקנית מרת בת שבע ע"ה שהיא
שאלה אותו: "תגלה לי, אליהו הנביא בא אליך? אולי אבא
שלך הסטייפלער? - מנין הביטחון הזה שלא יקרה כלום?"**

**"הכל הולך אצל רבינו שליט"א בכח התורה, כפי שראה אצל דודו מרן החזו"א"
הרה"ג ר' גדליה הוניסברג שליט"א רב קהילת 'שונה הלכות' בבני ברק**

כמה דפי גמרא מקיפים את העיר בני ברק, היו מבינים כמה לא
צריך לפחד.

הכל הולך אצל רבינו שליט"א בכח התורה. דפי גמרא מגנים
על בני ברק. כשיש בעיה חלילה - לומדים דבר הקשור לבעיה
והתורה מגנה. כסדר, כך רואים את ההנהגה אצל רבינו שליט"א,
כפי שראה אצל דודו מרן החזו"א. רואים במוחשיות עד כמה גדול
כח התורה, כמה היא מגנה עלינו.

פעם אחת כשמרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל, הרגיש לא טוב לעת
זקנותו, מתוך רצון שיחזור לאיתנו ביטלו את השיעורים שהיה
מוסר בביתו במוצאי שבת. [במוצאי שבתות בחודשי החורף היה
מוסר כמה שיעורים אחד אחרי השני, בתורת כהנים, במסכת
שלומדים בכלל ועוד שיעור].

נכנסתי באותו מוצאי שבת לרבינו זצ"ל, הוא תפס לי את היד
ואמר בכאב עצום שאני לא יכול לשכוח: "תראה מה זה, אדם כל
כך רוצה ללמוד תורה, הוא מרגיש לא טוב - אז תגיד לי אתה, מה
הדבר הראשון שצריך לעשות, להוסיף תורה או למעט תורה? ודאי
שלהוסיף תורה! זה מה שעושים לאדם שמרגיש לא טוב? מבטלים
לו את השיעורים? דבר ראשון לוקחים את התורה? בדיוק הפוך!
אדם מרגיש לא טוב צריך להוסיף עוד תורה!"

מרן זצוק"ל אמר לי את הדברים בקול חנוק מבכי ולא נרגע:
"למה עשו לי את זה?"

אמרתי לרבינו זצ"ל, התכוונו לטובה כדי שהרב יבריא. אמר
לי רבינו, "אני יודע שהתכוונו לטובה, אבל האם לוקחים אדם
שמרגיש לא טוב ומאכילים אותו דבר אחר, רח"ל?!" מרן זצ"ל
אמר לי את הדברים הנוראיים הללו בכזו התבטאות של צער וכאב,
הוא ממש הרגיש כך.

רבותינו הגדולים כל חייהם והנהגתם את כלל ישראל אך ורק
לפי התורה הקדושה. אשרינו שזכינו!

(גיליון במה)

בכל התקופה האחרונה, כאשר דיברו עם רבינו שר התורה
שליט"א על הוראתו הנחרצת לפתוח את החיידרים והשיבות
לפי כל תנאי הזהירות הנדרשים, כששאלו אותי זה חילול השם
שלומדים, בשעה שלפי החוק הדבר אסור - השיב רבן של ישראל
שליט"א בחריפות: "הרבה יותר חילול השם אם לא ילמדו". רק
התורה קובעת מהו חילול השם ומה לא, לא הם קובעים מהו
חילול השם.

כך גם בתקופה הקודמת כשהחלה הקורונה, כשדיברו עם רבינו
שליט"א על האפשרות לסגירת תלמודי התורה, אמר בנחרצות:
"יותר סכנה אם לא ילמדו"

כפי הידוע, כל הדברים אצל רבינו שליט"א הם כפי שקיבל
ממרן החזו"א. יש לי רשימה של עשרות מקרים שרבינו שליט"א
אמר לאנשים שהיתה להם איזו צרה, ללמוד דברים מסוימים,
והרבה מהם חזרו אלי ובישרו שבסייעתא דשמיא נתחולל אצלם
פלאים.

זה הכל כח התורה, החזו"א כבר חידש את הדבר הזה. פעם
היתה גזירה בעניין מסוים, רבינו שליט"א התעמק בנושא זה
בלימוד, כדי שתהיה זכות על הנושא הזה.

כולם זוכרים כיצד במלחמת המפרץ אמר רבינו שליט"א
בבטחה שבבני ברק לא יפלו טילים, וכך אכן אירע. טיל אחד נפל
בגבול רמת גן עם בני ברק, בתחום העיר רמת גן. סיפרה לי הרבנית
הצדקנית אשת חבר, מרת בת שבע ע"ה, ששאלה את יב"חט"א
רבינו שליט"א: "תגלה לי, אליהו הנביא בא אליך? אולי אבא שלך
הסטייפלער?" והיא הדגישה: "אם הרב היה אומר שאליהו הנביא
בא אליו, הייתי מאמינה לזה! ושאלתי מאיפה הרב יודע בכזה
ביטחון שבבני ברק לא יקרה כלום?"

אמר לה רבינו שליט"א את דברי הנביא בעת שהייתה צרה,
שאם היו פוקחים עיניהם היו רואים כמה חיילים צובאים על העיר
להגן עליה. וכך גם כאן, אם אנשים היו פוקחים את עיניהם ורואים

בימים כתיקונם, כשאתה רואה בסופר 'קרמבו', לא בטוח שתתעכב לידו. אבל כשאתה שומע שייתכן מחסור בקרמבו בגלל הקורונה - אתה לא תחשוב שלש פעמים לפני שתכניס אותו לעגלת הקניות...

Hadas Parush/Flash90

על 'אפקט המחסור', ועל מה שניתן ללמוד ממנו

יקותיאל יהודה גנזל

אם אתה עובר בסופרמרקט ואתה רואה 'קרמבו', לא בטוח שתכניס אחד לעגלת הקניות, אבל אם אתה יודע שכעת הקרמבו הוא ממתק מבוקש, יש מחסור, אתה לא תחשוב שלוש פעמים לפני שתכניס לעגלה קופסה מהמתוק־המתוק הזה. עד כאן ענייני שיווק. כעת נעבור - במעבר חד מחול לקודש - לחידושו של היעב"ץ במסכת מכות, שם מופיעה המשנה המוכרת (משנת הקדישים): "רבי חנניה בן עקשיא אומר, רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הירבה להם תורה ומצוות". מבאר רש"י: מרוב שהקב"ה אוהב אותנו הוא ציווה אותנו גם במצוות שהאדם עושה ממילא. כמו איסור אכילת שקצים ורמשים. כל בר דעת לא מכניס לפיו ברחשים מעופפים. וכך זוכים לשכר טוב על כך שאנו לא אוכלים אותם. ומסביר היעב"ץ: תשלום השכר אינו בחינם. אלא שבאותו רגע שהקב"ה מצווה את האדם לבל יעשה דבר מסוים, גם אם ממילא הוא לא היה עושה את זה - באותו רגע האדם מרגיש 'מחסור'. הוא מרגיש שחסר לו הדבר ופתאום יש לו כבר דחף לעשות את זה. וכשהוא מתגבר - הוא מקבל שכר. זו תורת הביקוש: כשאדם מרגיש שאסור לו משהו, שחסר לו משהו, הוא מתאוה אליו יותר ויותר. וזו באמת החכמה, להתאפק. כי דווקא כשחסר קרמבו, או שנדמה לאדם שחסר לו - הוא מרגיש צורך למהר ולקנות. כמו כן כשהקב"ה מגביל אדם ואומר לו: "לא", הנסיון נהיה קשה שבעתיים.

(המבשר)

בימים האחרונים עברה השמועה שבעקבות הקורונה יהיה "מחסור בקרמבו". אותו ממתק המהווה תשלובת של קצפת מתוקה־מתוקה, צמקאו ועוגיה (או בקצרה: קבוצת סיכון שלימה). "מחסור בקרמבו" פירושו, פגיעה במורל הישראלי. אמנם מדובר בממתק אירופאי שהומצא בדנמרק (יש מדינות נוספות הטוענות לכתר), אבל אין ספק שהישראלים כבר מזמן הניחו את היד על הממתק הזה והפכוהו, כמעט, לממתק הלאומי. אגב, למרות שהוא בסך־הכל ממתק, מכיל הקרמבו פולקלור שלם סביבו. בשנות נעוריי קראתי פעם מאמרשלם על הקרמבו. רק על השמות השונים שיש לממתק הזה מסביב הגלובוס, אפשר לכתוב פרק שלם. באוסטריה, לשם דוגמה, מיוחס הממתק לתוצרת השבדית, והוא נקרא שוֹדֶנְבוֹמְבֶן (- פצצה שבדית). באותו מאמר גם נמנו לא פחות משבע דרכים שונות בהן אפשר לאכול את הממתק גדוש הסוכר הלזה.

אבל אני דווקא רוצה לדבר על אפקט המחסור. יכול להיות שיש באמת מחסור, אבל אם אתם זוכרים, זו לא השנה הראשונה בה מכריזים בתחילת החורף שיש מחסור בקרמבו (וכבר לפני שבוע ראיתי מגדלים של אריזות קרמבו ב'סופר' השכונתי). יכול להיות שמדובר במשהו מכוון, כמו שראינו בתחילת הקורונה כשהיה מי שניצל את המצב ובישר על מוצרים שונים שהם חסרים. ומה קרה אז? התנפלות על החנויות.

המשגיח המסור עמל קשות לשכנע אותי שאני כן יכול, שאני מוכשר ואני צריך רק לרצות. אך כל עמלו היה לריק. התבצרתי בעקשנות בעמדתי. יום אחד הוא הפתיע אותי בחדשות מרעישות...

אמנם כעבור שנים הבנתי שזה היה רק 'תרגיל' - אבל תכלס', בזכות התרגיל המבריק הזה זכיתי בסוף השנה להיבחן על כל המסכת מכריכה לכריכה

שנותרו למפגש המיוחל" - משחזר כיום הרב ב' ע' - איש חינוך בחסד עליון - את מה שהתרחש עמו עצמו בהיותו תלמיד צעיר

"מחר, בעשר וחצי בערב, הוא ימתין לך ב'הר צבי'", אמר המשגיח. הייתי נרגש ומופתע מאוד והתחלתי לספור את השעות

"למחרת, לקראת השעה הנקובה פסעתי לבית הכנסת 'הר צבי' ברחוב צפניה בירושלים. הצדיק ר' דוד ישב כבר והמתין במאור פנים ובחיוך אצילי. התיישבתי לידו, מסכת יבמות היתה כבר מוכנה במקום. הוא פתח היכן שפתח וביקש ממני ללמוד עמו יחד כמה שורות. הוא כיבד אותי להיות ה'בעל קורא' ואף העדיף שאני אנסה 'להסביר' לפי מיטב הבנתי, כאשר הוא מחרה מחזיק אחריי ומשייף את הדברים.

"לאחר דקות ספורות, הוא סגר לפתע את הגמרא. 'בחור יקר!' - הוא קרא בהתרגשות - 'יבמות זה בדיוק בשבילך!!! אתה מוכשר, מבין ענין, וקולט היטב את הכל. לדעתי - הוא הוסיף בפאתוס - אתה עוד תוכל להיבחן על כל המסכת מכריכה לכריכה. מהחל ועד גמירא'.

"מדבריו לא נפלה שיערה אחת ארצה. בסיום השנה עמדת בכור המבחן על כל המסכת, אותה למדתי בשקיקה ובשקידה נפלאה, מאז החדיר בי ר' דוד את המוטיבציה והדימוי העצמי הגבוה שאני באמת יכול", מספר התלמיד, שכבר גדל והיה לאיש המבצע המבריק הזה, שעשוי להועיל למחנכים רבים, היה, ניתן לומר, פרי מוחו הגאוני של המשגיח ר' פנחס, לצד צדקותו הנשגבה של ר' דוד, שידעו שניהם כיצד לרדת לנבכי נפשו של כל תלמיד ותלמיד.

(רפאל קלפהולץ, המבשר)

בתחילת דרכו, כבחור ישיבה גדולה בישיבת בית אהרן וישראל - קארלין סטולין ירושלים.

"התחילו אז ללמוד מסכת יבמות בישיבה. מסכת קשה וסבוכה בכל הפרמטרים, ואני, כבחור מרדן קצת בטבעי, פתחתי ב'שביתת לימוד'... טענתי בלהט שאני לא מסוגל ללמוד יבמות. זה לא בשבילי ותו לא מידי. אין על מה לדבר.

המשגיח המסור, הגה"ח ר' פנחס רוזנבוים ז"ל, עמל אתי קשות נסיונות לשכנע אותי שאני כן יכול, ולהוכיח לי שאני מוכשר, ואני צריך רק לרצות... וכו' וכו', כדרכם של משגיחים חשובים, אך כל עמלו היה לריק. נכנסתי לאיזושהי נישת תמוהה של עקשנות. "יום אחד הפתיע אותי המשגיח בחדשות המרעישות. לדבריו הוא התייעץ עם איש חינוך נודע בשערים, תלמיד חכם עצום ומופלג, והלה הסכים לטענותיי שאכן לא בטוח שאני מתאים ללימוד מסכת יבמות. אותו תלמיד חכם ניאות להיפגש עמי ולבדוק כיצד אני לומד. כך יוכל לאמוד האם מסכת יבמות גדולה על מידותיי או לאו.

"כאשר שמעתי מי הוא התלמיד חכם המדובר, התרגשותי שברה שיאים, היה זה אחד מרבני הישיבה בכבודו ובעצמו, הלוא הוא הגה"ח ר' דוד בידרמן ז"ל (שנלב"ע בשבוע שעבר, ויהיו הדברים לעי"נ), העומד להקדיש מזמנו היקר והקצוב למען בחור צעיר משיעור א' שבקושי יודע בין ימינו לשמאלו.

קול העם

אותו אברך היה אסטניס בטבעו, אך הוא אזר חלציו, נכנס לבור המים ושלה מקרקעיתו את התבנית היקרה. לשמחתם לא היה גבול. הם רצו לתת לו 50 ש"ח כהוקרה, אך הוא סירב בתוקף. וזה רק החלק הראשון של הסיפור...

שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו

למקווה התכופף ושלה ממעמקי הבור את התבנית הנכספת. השמחה הרקיעה שחקים. הם רצו לשלם לו חמישים שקלים כשכר טירחה, אך האברך היקר סירב, ואמר: רצוני לזכות במצווה. לשם מצוה עשיתי זאת, ולא אוותר על המצווה בשביל חמישים שקלים.

בזה לכאורה הסתיים הסיפור. אמנם, חלפה תקופה, ויצא לאוויר העולם מכשיר סלולרי חדיש - סמסונג טאצ' מסך מגע... האברך, שבאותם ימים נזקק לפלאפון חדש, קנה מכשיר מסוג זה. והנה יום אחד בעת שהלך ברחוב, נשמט הפלאפון מידו ונפל לתוך הביוב.

האברך הרים את מכסה הביוב, ועודנו מסתפק מה יעשה ואיך ישלח את ידו אל החור המטונף, ומה עם חובת השמירה על כבוד התורה? - צץ לפתע לידו ילדון זריז, ומבלי שהאברך יבקש זאת

סיפור מעניין ואמיתי שהתרחש לפני כמה שנים, שמעתי אותו מפי בעל המעשה הרב אביאל. ג. לוי שליט"א.

אחד האברכים החשובים באשדוד הלך ברובע ז', ולפתע הוא שומע קול בכי על יד המקוה לטבילת כלים שניצב שם (בבית המדרש 'בית דוד שאול' של חסידי בעלזא). הוא ניגש לברר מה הוא יכול לעזור, אם נדרש כסף אין לו אפשרות לעזור, אבל לב יש לו, ובשפע. ממחשבה למעשה הוא ניגש לשאול מה קרה, ועל מה קול הבכי הלזה.

התברר שתבנית חדשה בשווי חמש מאות וחמישים שקלים נפלה להם לתוך המקווה ברגע של היסח הדעת, והיתה זו עבורם צרה גדולה. לא היתה במקווה רשת, ועל כן נבצר מהם להוציא את מה שנפל לשם.

אותו אברך, למרות היותו אסטניס בטבעו, אזר חלציו, נכנס

עודו מהרהר בסיפור הנפלא שהתרחש לנגד עיניו, לפתע הוכה בהלם: מחירו של הפלאפון היה... חמש מאות וחמישים שקלים! בדיוק כמחירה של התבנית ששלף בזמנו מתוך מי המקווה. לקיים מה שנאמר: שלח לחמך על פני 'המים', כי רוב הימים תמצאנו!...

(הרב פינחס זרביב שליט"א, פורסם בביטאון 'אספקלריא' מדור 'למעשה')

ממנו, הושיט את ידו והוציא את הפלאפון מהביוב. האברך רצה לשלם לו כהוקרה חמישים שקלים, אך הוא סירב. האברך הפציר בו שייקח. מדוע אינך מסכים לקבל את הכסף? זה מגיע לך ביושר ואני נותנך לך בשמחה ובטוב לבב! ענה לו אותו ילד: כי גם אתה, כשהוצאת לנו את התבנית מהמקווה של הכלים, לא לקחת חמישים שקלים...

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

סגולות וישועות

הבנתי שכדי לזכות לישועה מעל הטבע עליי לעשות משהו. התפללתי להקב"ה שיתן לי דעה ובינה איזו קבלה לקבל על עצמי, שבכוחה להוסיף לי זכויות. והנה הקב"ה שמע את תפילתי ונתן לי עצה...

Yaakov Lederman/Flash90

"אתה תבנה את ביתי - ואני אבנה את הבית של הבת שלך"

אכיפת החוק. כל בר-דעת מבין ורואה בכל חתונה המתקיימת במועדה לשיעור רצונם של בעלי השמחה, איזו השגחה פרטית מאת הקב"ה התרחשה כאן בתקופה מורכבת זו.

גם אנו התמודדנו עם כמה מהתרחישים האופייניים לתקופה זו, וככל שהתקרב מועד החתונה המתח אצלנו הלך וגבר, בראותנו שישנם כמה עיכובים העלולים להעיב על שמחתנו, ובפרט שבלילה שלפני החתונה בתנו הכלה תחיל לא הרגישה טוב (לא תסמיני קורונה), באופן שכמעט לא היה שייך לקיים את החתונה במועדה.

הרגשנו חסרי אונים לחלוטין, איננו מאחלים לאף אחד לחוות את החוויה הנוראה הזו, את אי היכולת לצאת מהסבך אליו נקלענו והמצב המביך איתנו נצטרך להתמודד מול המחונתנים, המוזמנים, ושאר מפיקי האירוע וכו'. שלא לדבר על בושתי של בת ישראל.

בצר לי, הבנתי שכדי לזכות לישועה אדירה מעל הטבע, אני צריך לעשות משהו. התפללתי להקב"ה שיתן לי דעה ובינה לדעת מה עלי לקבל על עצמי, קבלה מיוחדת שיש בכוחה להוסיף

בתקופה האחרונה זכיתי בס"ד ובשעטור"מ לחתן את בתי שתחיל. ידוע לכולנו כמה מורכב בתקופת הקורונה לקבוע תאריך ומקום לחתונה, כמות המוזמנים וכו', שלשם כך צריך לתמרן עם אתגרים רבים: מחלת הקורונה, בידוד, סגר, בעלי מקצוע זמינים, שטח פתוח, כמות מוזמנים, ועוד.

באותם ימים חדר לתודעתנו עד כמה אנו תלויים בחסדיו של הקב"ה שהוא כל יכול ואין בלתו, הוא השליט בבריאה ואנו אין בכוחנו לעשות מאומה, וכל תקוותנו היא על רחמי וחסדיו, שיזכנו לסייעתא דשמיא שה-כ-ל יסתדר בצורה מתוזמנת כפי הציפיות שלנו - שהחתן והכלה לא ידבקו חלילה בקורונה בתקופה הסמוכה לחתונה, כמו"כ שלא יהו בקרבת חולה ויזדקקו לבידוד, כנ"ל על ההורים, כנ"ל על הסבים והסבתות, כנ"ל על כל המשפחה הקרובה, על אנשי המקצוע ומפיקי האירוע; אין ספור תיזמונים הכרחיים.

ובכלל, מה יהיה אם חלילה הממשלה תחליט על סגר בתקופת החתונה? הענין יהיה מורכב שבעתיים. כבר שמענו על חתונות שנדחו שוב ושוב, על חתונות שהופרעו במהלכן ע"י רשויות

בכל בית כנסת כמה חוברות באופן בולט ומושך את העין, וחזרתי בסיפוק אל ביתי.

והנה הלא יאומן קרה! בתי שתחי' החלה להרגיש טוב יותר, למרות שעדיין ניכרה עליה חולשה יתירה. הרגשתנו נעשתה משוחררת יותר, וב"ה זכינו לקיים את החתונה במועדה.

אך עדיין היינו קצת במתח כיצד תראה החתונה עם כלה חלשה. אולם במהלך החתונה חוינו מול עינינו בפלא גדול, שככל שהתעצמו הריקודים כך חזרו אליה כוחותיה, באופן שאינו שכיח אצלה במקרים דומים. היא ההשתתפה בשמחת חתונתה בכל כחה במלוא מובן המילה, עד שלקראת סוף החתונה כבר הרגישה כמעט בריאה לחלוטין.

אכן הקב"ה אמר לי: אתה תבנה את ביתי ואני אבנה את בית הבת שלך!

(הסיפור נשלח לעורכי החוברת 'כבוד בית ה', פורסם בגיליון 'קדושת בתי מקדש מעט')

זכויות, שבכוחה תזכה בתי תחי' לבנות בית נאמן בישראל במועד שקבענו, ללא עיכובים ודחיות כואבות.

והנה הקב"ה שמע את תפילתי, ונתן לי עצה: אתה תבנה את ביתי ואני אבנה את בית הבת שלך! החלטתי וקבלתי על עצמי קבלה קטנה, לזכות את הרבים בהתעוררות על כבוד בית הכנסת שהוא ביתו של הקב"ה (לכל הפחות באופן חד פעמי, והלוא שאזכה להמשיך בזה).

באותו בוקר, שעות ספורות קודם החתונה, נזכרתי שראיתי באחד מבתי המדרש חבילת חוברות "כבוד בית ה'", העוסקות בענין כבוד בית הכנסת, מונחות להם בצד ארוזות ועטופות כאבן שאין לה הופכין. החלטתי שאני לוקח אותן ומפיץ אותן ברחבי בתי הכנסת אליהם אספיק להגיע עוד היום.

ובכן לקחתי עמי כמה עשרות מהחוברות הנפלאות הללו, ופיזרתיים בכמה מבתי הכנסת הסמוכים למקום מגורי. הנחתי

השו"ת היומי

מי שנמצא בבידוד, האם יש עניין שישמע קריאת התורה דרך הטלפון?

אבל טוב להדר ולשמוע קריאת התורה דרך הטלפון (היות שיש פוסקים הסוברים שמעיקר הדין אפשר לצאת בזה, עי' שו"ע אגרות משה או"ח ח"ב תש' ק"ח, ובח"ד תש' קכ"ו, ובשו"ת שבט הלוי ח"ה תש' פ"ד, ועי' שו"ת מנחת שלמה ח"א ס' ט' שלא מועיל).

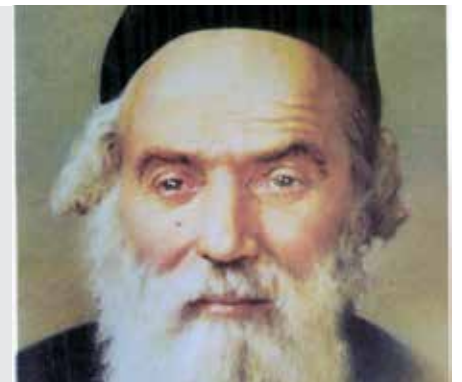
(הגרי"א הלוי דינר שליט"א, גיליון 'מים זכים')

שאלה: מי ששוהה בבידוד, האם יש ענין לשמוע קריאת התורה דרך הטלפון (ויבקש מאחד המתפללים להתקשר אליו בזמן קריאת התורה), או שאין בזה ענין כלל?

תשובה: מי שנמצא סגור בביתו משום בידוד, ואין בידו לשמוע מבית הכנסת או מהחצר הסמוכה לביתו, לא חייב לשמוע, כיון שזה חיוב על הציבור (עי' ביאור הלכה סו"ס קל"ה ד"ה אין מביאין).

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

מה קל יותר - לא לדבר לשון הרע, או לא להאמין ללשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

לעצם העובדות ששמע, אלא לגנאי הנובע מהן. ובביאורים ומוספים מציינים מה שכתב בספר שיעורי עיון, כי מדברים אלו עולה עצה נפלאה שלא להיכשל בקבלת לשון הרע - להרגיל עצמו לדון כל אדם לכף זכות. שכן מי שמרגיל עצמו בכך, נמצא

היום מתחילים בלימוד כלל ו' מהלכות לשון הרע, בו מתבאר איסור קבלת לשון הרע, דהיינו: "שלא נאמין בלבנו שהסיפור הוא אמת" וכו' (לשון החפץ חיים בסעיף א').

בבאר מים חיים מוסיף ה'חפץ חיים', שאין איסור להאמין

היצר בווער בקרבן, זה דבר שאינו קל כלל, אבל שלא להאמין ללשון הרע, זה פשוט יותר, שהרי כל הנמצא בחברת בני אדם יודע עד כמה נכונים דברי החפץ חיים שאמר 'שרובם שקרנים וכולם גזמנים'. והנסיון מוכיח, שכשבודקים כל סיפור לאמיתו, מתברר שהוא שונה לגמרי מהאופן בו הוא סופר והועבר לאנשים].

שמותר לו להאמין לעצם הסיפור, שהרי אין חברו מתגנה על ידי זה, שכן ידון אותו מיד לכף זכות.

וסיפר הגר"ה זקס, שאמו ע"ה (בתו של הח"ח) התבטאה בפניו, שלדבר לשון הרע זה בידו של האדם, אבל היאך ניתן לומר לאדם שלא להאמין? והשיב לה שאדרבא, לא לספר לשון הרע כאשר

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

שאל שאלה על ציונו של האור החיים הקדוש - וקיבל תשובה בו ביום

עירובין צא

אין שעת הסכנה ראייה

שדברנו על כך לפני כן): רצונך לשמוע ביאור בדברי ה'אור החיים' בפרשת וישב? (יצוין שכאמור לעיל, היה זה בחודש תמוז!). הפתעתי הייתה גדולה עד מאד, וכמוכן השבתי בחיוב. ואז אמר לי: אני ביקשתי ממך בעל הקהילות יעקב זצ"ל וכן ממרן הרב שך זצ"ל שיבארו לי את דבריו, ושניהם כיוונו לדבר אחד! הם אמרו לי שאמנם ברור שהכל בגזירת עליון ושאינן אדם נוקף אצבעו למטה אא"כ הכריזו על כך מלמעלה. אולם עלינו לדעת שלכל אחד יש 'תיק' בשמים, הכולל זכויות וחובות. ולעתים גם כשנגזר עליו דין מיתה, אם אין עליו קיטרוג מיוחד, זכויות שונות שיש לו מבטלות את הגזירה. אבל כאשר הוא נמצא במצב של סיכון מיוחד, כגון כשעובר על יד קיר נטוי, נפתח עליו דיון מחודש, ואז כתוצאה מקיטרוג של שעת הסכנה יתכן שזכויותיו לא יעמדו לו ודינו ייגזר למיתה.

לאור זה יובן, שלהיות נתון בידי בעל בחירה, זוהי שעת סכנה גדולה יותר מאשר להימצא בקירבת נחשים ועקרבים. כיון שלבעלי בחירה יש סיבות ורצון לפגוע בקרבנם, ולפיכך יצליחו להרגו למרות זכויותיו, כי הקטרוג יגרום לכך שלא יתחשבו בזכויותיו. אבל כשנופל בידי בעלי חיים, עדיין יעמדו לו זכויות, כי הסכנה פחות גדולה. ולזה התכוון בעל ה'אור החיים' הקדוש. (משנתה של תורה)

ידועה ומפורסמת השאלה מה הועיל ראובן בכך שהציל את יוסף מסכנה אחת והכניסו בסכנה אחרת, והרי בבור היו נחשים ועקרבים? ומסביר האור החיים הקדוש, שחיות רעות אינן יכולות לפגוע באדם שלא התחייב מיתה לשמים, מה שאין כן אדם, שהוא בעל בחירה, יכול להרוג גם מי שלא התחייב מיתה. ובכך הציל ראובן את יוסף, שהצילו מאחיו שהם בעלי בחירה. לכאורה קשה להבין את דברי ה'אור החיים' הללו. וכי בידו של אדם להרוג מכח בחירתו אפילו אדם חף מפשע, שאינו חייב מיתה משמים?

בענין זה שמעתי מעשה מופלא שאירע להג"ר משולם שינקר שליט"א ר"מ ישיבת 'קהילות יעקב', אשר סיפר לי את הדברים דלהלן:

הייתי ב"ז בתמוז בירושלים, והתפללתי על קברו של בעל ה'אור החיים' הק'. כשסיימתי את תפילתי, הבעתי בפי משאלת לב שהייתה לי, ואמרתי שם ליד הציון: ילמדנו רבנו, הלא דבריך בענין הצלת ראובן מיד בני אדם שיש להם בחירה, והפקרת יוסף לשליטת בעלי חיים בתוך הבור, סתומים ואינם מובנים, אנא האר עיני שאזכה להבין את הדברים.

כשסיימתי את דבריי שבתי לבני ברק. עם הגיעי לשם נכנסתי לביהכ"נ 'דברי שיר', ושם בא לקראתי אברך חשוב ואמר לי (בלי

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם מדאורייתא מותר לבשל ביום טוב לצורך ימי החול?

וכדי שיוכלו לבשל ולעשות מלאכות שונות (ראה להלן) ביום טוב לצורך שבת שְחלה למחרתו - תיקנו חכמינו ז"ל לעשות 'עירוב תבשילין', המתיר את עשיית המלאכות לצורך שבת. אולם, בשעה שלא ניתן ליהנות מהמלאכה ביום טוב, אין לעשותה על סמך העירוב, שהרי שיש אומרים שהיא אסורה מדאורייתא, כנ"ל; ובשעת הדחק, ניתן להקל.

[שו"ע תקנז, א, משנ"ב א רג, וביה"ל ד"ה ועל]

מלאכה המותרת ביום טוב, כגון בישול ואפייה, אסור לעשותה לצורך יום אחר. בשעה שלא ניתן ליהנות מהמלאכה ביום טוב, וכגון שמבשל בסמוך לשקיעת החמה - אם נעשית לצורך יום חול, האיסור הוא מדאורייתא (ויש אומרים שהוא מדרבנן); ואם נעשית לצורך שבת, נחלקו ראשונים אם האיסור מדאורייתא או מדרבנן. אבל בשעה שעדיין ניתן ליהנות מהמלאכה ביום טוב, לכל הדעות האיסור הוא רק מדרבנן. וביום טוב שני, בכל מקרה האיסור הוא רק מדרבנן.

מדוע נקראת תקנת 'עירוב תבשילין' בשם זה?

מערבים את אנשי החצר יחד, להפוך את רשותם לרשות אחת. וטעם ה'השאלה', מפני שענינן של שתי תקנות אלו דומה - עירוב חצרות נעשה לתזכורת שלא להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים; ועירוב תבשילין נעשה לתזכורת שלא לבשל ביום טוב לצורך ימי החול. ג. בעשיית העירוב, מערבים את צורכי שבת עם צורכי יום טוב, דהיינו ששניהם נעשים יחד ביום טוב.

[שו"ע תקנז, א; ביאורים ומוספים דרשו, 4]

בהמשך לאמור: הראשונים כתבו שלושה הסברים לכך שתקנת 'עירוב תבשילין' נקראת בשם זה: א. שבעשיית העירוב בערב יום טוב, נחשב הבישול ביום טוב לצורך שבת כ'מעורב' עם הבישול של ערב יום טוב, דהיינו שהוא נחשב כהמשך של מלאכת הבישול שהחלו בה בערב יום טוב, ואינו אלא כעין 'גמר מלאכה', ולכן התיירוהו. ב. הכינוי 'עירוב' לתקנה זו, שאול מתקנת 'עירוב חצרות', שבו

האם מותר לגלול ספר תורה ביום טוב לצורך קריאת התורה בשבת?

המותר, הצעת מיטות, וגלילת ספר תורה למקום שבו אמורים לקרוא למחרת - אשר אסור לעשותן בשבת וביום טוב לצורך ימי החול - נחלקו הפוסקים בקשר לעשייתן ביום טוב לצורך שבת: יש אומרים שמותר לעשותן אף ללא עירוב תבשילין, יש אומרים שהן מותרות רק על ידי העירוב, ויש אומרים שהן אסורות אף אם נעשה עירוב, אלא אם כן הן נעשות לצורך סעודות השבת.

[ביאורים ומוספים דרשו תקנז, 3 ר"ב]

'עירוב תבשילין', מתיר בישול, אפייה, וכל המלאכות המותרות ביום טוב, לשם הכנת צורכי סעודות השבת. ומלאכה שאינה קשורה במישרין להכנת צורכי הסעודה, אך שייכת לסעודה, כגון הדחת כלים - יש אומרים שאף היא מותרת על ידי העירוב; ויש מתירים רק בשעת הדחק. והדלקת נרות שבת, נחשבת כחלק מצורכי הסעודה, (וראה במקורות).

ופעולות שאין בהן איסור מלאכה, כגון קיפול בגדים באופן

* דרכם של ישראל מימות עולם, לקבור את ה'נפלים'. ונחלקו הפוסקים אם זהו מנהג בעלמא, או שיש חובה לקוברם, אם משום מצות קבורה, ואם כדי למנוע מכשול בטומאת מת.
* תינוק שמת בטרם נימול, מלים אותו לפני קבורתו; ואף כשמדובר ב'נפל'; כדי להסיר ממנו את חרפת הערלה המאוסה, וכדי שבקומו בתחיית המתים יכירוהו כבן ישראל.
* אסור לאכול סעודת 'קבע' לפני קבורת המת. ובשעת הדחק, ניתן להקל ולסעוד לאחר שהביאו את המת לשטח בית הקברות.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לחתוך מאכל בשבת בצורה של עיגול או משולש?

ומיני מאפה שחוקות בהם צורות או אותיות, או שהן בולטות מעל גבי המאפה - מותר לאוכלם בשבת עם האותיות והצורות, ואין בכך איסור מחיקה; ויש חולקים. ובנוגע לשבירת האותיות או הצורות בידיים, או חיתוכן בסכין, ראה במקורות.

[שו"ע תק, ג, ומשנ"ב טו ריז; וראה שעה"צ יט; ביאורים ומוספים דרשו, 12 ו13, בהחרבה ע"פ המקור; וראה שם שם, 26 ו33]

חיתוך מאכל בצורת אותיות, בעלי חיים וכדומה, אסור בשבת וביום טוב; וכן אסור לחרוט בו אותיות וצורות. ומותר לחתוך מאכל בצורות פשוטות, כגון עיגול או משולש, ואף אם עושה כן לצורך סימון כלשהו; אולם, בעשיית נקב במאכל לצורך תלייתו או החזקתו באמצעות הנקב, יש להחמיר שלא לעשותו אף בצורות פשוטות אלו, (וראה עוד במקורות).

הלוח היומי

כ"א בחשון | רבי מרדכי ב"ר מאיר אליפנט זצ"ל, מייסד ור"י תפארת אברהם-איתרי, בעל זהב מרדכי

יארצייט:

של"ה: רבי דוד ב"ר שלמה בן זמרא זצ"ל, הרדב"ד, אב"ד במצרים, בעל שו"ת הרדב"ז, שו"ת דברי דוד, יקר תפארת ועוד.
ת"ד: רבי אברהם ב"ר מרדכי אזולאי זצ"ל, בעל חסד לאברהם. (וי"א בכ"ד חשון)
תש"א: רבי יחיאל ב"ר יהודה לייב בוים זצ"ל, אב"ד גותא.
תשמ"ט: רבי בצלאל ב"ר אברהם שטרן זצ"ל, רב קהל מחזיקי הדת-אוסטריה ועוד, בעל שו"ת בצל החכמה.
תשנ"ז: רבי יחיאל ב"ר נתנאל אלשיך זצ"ל, מרבני תימן.
תש"ע: רבי ישראל ב"ר יצחק אייזיק רוזנבוים זצ"ל, מסטניסלב-מונסי, בעל תפארת ישראל.
תש"ע: רבי מרדכי ב"ר מאיר אליפנט זצ"ל, מייסד ור"י תפארת אברהם-איתרי, בעל זהב מרדכי.

סובל לחינם...

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב הראה פעם לתלמידיו אדם עני שהלך יחף בחורף, ואמר להם: "באמת בזה הצער שיש לו, יכול להיות לו לכפרת עוונות, רק יען שהוא אינו מרגיש שזה לו לכפרת עוונות, על כן אין לו בזה כפרת עוונות". (מנחם ציון - ליקוטים ערך יסורים)

בכל קושי וצער שאנו עוברים נשתדל לחשוב שהם באים כדי להיטיב לנו, לכפר על עוונותינו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il